
Публикуван на: 05-01-2007

Източник: [Портал Европа](#)

Economist.com

(по Netinfo)

Ще проработи ли отново? Празнуващите в Букурещ и София изглежда смятат, че членството им в ЕС предвещава несметни богатства. Осемте бивши комунистически държави, които се присъединиха през 2004 г., се справиха доста добре.

България и Румъния вече имат голям икономически растеж. Парите на ЕС ще помогнат.

Все още двете балкански държави се различават от предшествениците си. Брутният вътрешен продукт на глава от населението в България за 2005 г. е само 3480 долара, а в Румъния - 4490, срещу 9240 долара за осемте присъединили се преди тях. За сравнение, средният размер на БВП за ЕС е 29330 долара на човек.

Двете страни изостават и в много други отношения

Инфраструктурата и общественият сектор са по-лоши от останалите в Източна Европа; корупцията е по-голяма, а политическата култура - по-крехка.

Въпреки че си приличат по слабите институции и бедността, България и Румъния се различават по територия, история, политика и икономическа структура.

Румъния, с население около 22 млн. души, е втората най-голяма от новоприсъединилите се страни след Полша. България е близо 1/3 от нея.

Това може да бъде предимство, тъй като елитът на малките държави често работи по-добре. Но политическата класа в Румъния напоследък изпревари българската

Големите държави са по-привлекателни и за чуждестранните инвеститори. И двете държави са на границата на ЕС, но докато българите чувстват потока от хора и стоки, с румънците това не е така. Те гледат на себе си като на латински остров в морето от славяни. Езикът им е свързан с италианския и френския. Българският език пък е славянски и е толкова близък до руския, колкото датския до шведския.

И в двете държави има значително етническо малцинство. В Румъния около 7% от населението се състои от етнически унгарци. Партията на унгарското малцинство е прикрепена неподвижно към коалиционните правителства.

Около 9% от българското население са етнически турци, по-бедни и по-ниско образовани от своите съграждани. Тяхната партия, водена от Ахмед Доган, често е обект на нападки от борещи се с корупцията.

И в двете държави има също и голямо ромско население, което обикновено живее в отвратителни условия, по-лоши от тези през комунизма.

Балканската двойка гледа на Русия по различен начин

Българите са благодарни на царска Русия за освободението от османските турци, а много от тях си спомнят комунистическия режим като време на модернизация.

За румънците Русия е предател. Тя е отнела източна провинция от тях през 1812 г. Страната си я

възвръща през 1918 г. и я губи отново от СССР през 1940 г. Този регион заедно с ивица земя на границата с Украйна е настоящата Молдова.

При президента си Траян Бъсеску Румъния се превърна в бастион на атлантизма за черноморския регион. България до голяма степен е пасивна във външната си политика, въпреки че има добри връзки с Русия.

Българския премиер Сергей Станишев е учил в Москва, предишни румънски лидери също са го правили, но да се признае това сега би довело до политическа гибел. Бъсеску заклеми комунизма като криминален, но българските лидери само мъкнат

Присъединяването към ЕС означаваше засилен натиск за изпълнение на стандартите на Брюксел, които нито една от двете държави все още не е покрила. Най-голямата тревога е беззаконието.

В Румъния то се изразява под формата на корупция, а в България - на организирана престъпност.

Съдебните системи са слаби, а тъмните дела на високо ниво се срещат често.

Румъния постигна по-голям напредък: безпартийният ѝ министър на правосъдието Моника Маковей е ефективен администратор, който прочисти структурата и безотговорността в правосъдието и прокуратурата.

България напредва по-бавно. Някои политици все още изглеждат недосегаеми, както и някои организирани криминални групировки.

Скорошно изследване на OECD поставя България на по-високо ниво по инвестиционен рейтинг, но Румъния е по-напред в борбата с корупцията и интеграцията на бизнеса.

Някои румънски държавници и политици изгубиха работата си, дори свободата си. Разследването срещу бившия премиер Адриан Нъстасе, е в пълно противоречие с имунитета, на който българската политическа класа все още се наслаждава.

Мениджъри с опит и в двете държави твърдят, че румънците са по-големи индивидуалисти от българите. "В Румъния проблемът е да накараш хората да работят в екип. В България е да накараш служителите да покажат някаква инициатива", казват те.

Висшето образование е бюрокралично и безучастно

Инфраструктурата е потресаваща; транспортните връзки между двете страни за ужасни, като има само един път над Дунав. Голяма програма за строителство на пътища в момента стана причина за разтърсващи скандали.

Подобренията ще са за сметка на пари от ЕС, но е трудно да се повярва, че те ще бъдат похарчени както трябва. И двете държави имат огромен дефицит по настоящите сметки: България с около 13,5% от БВП за 2006 г., Румъния - 10,3%.

Демографската структура на Румъния е добра по съвременните стандарти, като се очаква лекото намаление на населението да се забави от повишаването на доходите и подобряването на здравната система. Но България е една от най-лошо представящите се в това отношение за Европа: населението ѝ ще намалее под 7 млн. до 2020 г. Освен това има имиграция, окуражавана от ниското заплащане, лошите условия на труд и ниското ниво на публичния сектор.

Около 2 млн. румънци и 800 хил. българи живеят извън родината си. Членството в ЕС може да стимулира емиграцията, въпреки че повечето настоящи членки наложиха временни ограничения до пазара на труда. Това е отчасти заради имигрантите от Полша и други държави, които бяха много повече от очакваното.